Genç Şaire

Mektuplar

Rainer Maria
RILKE

Çeviren: Semih Uçar

Nora

Tam adıyla, René Karl Wilhelm Johann Josef Maria Rilke, (d. 4 Aralık 1875, Prag/ö. 29 Aralık 1926, Montrö, İsviçre) 20. yüzyılın dehalarından biridir, yaşarken ölümsüzler arasına karışmış Doğunun, Batının, Kuzeyin ve Güneyin rüzgârlarına da kültürlerine de ruhunu açabilmiş ender yazarlardandır.

1875'te Prag'da doğdu. Önce keşişlerin yönettiği seçkin bir okulda, daha sonra askeri okullarda okudu. Askeri eğitim duygusal mizacına aykırı olduğu için okuldan ayrıldı. Prag'daki Karlova Üniversitesi'nde Alman edebiyatı ve sanat tarihi öğrenimi gördü. Kendini derslere veremediğini görünce üniversiteyi bırakıp sanatçı çevreleri ve kozmopolit havasıyla kendisine çekici gelen Münih'e gitti. Arayış içinde sürekli gezilere çıktığı, düşlerini başkalarıyla paylaşmaya çalıştığı olgunluk dönemi bundan sonra başladı. 1897 baharında tanıştığı Lou Andreas-Salomé'yle birlikteliği, Rilke'nin yaşamında bir dönüm noktası oldu. Rusya'da yazdığı ve 1905'te yayınlanan üç bölümlük şiir dizisi *Saatler Kitabı*, olgunluk döneminin başlangıcı sayılır. 1907-08'de yayınlanan *Yeni Şiirler*'de topladığı şiirler ise Rilke'nin Paris yıllarında lirik Alman şiiri geleneğinden kopuşunu temsil eder. 1904'te Roma'da yazmaya başladığı *Malte Laurids Brigge'nin Notları*, *Yeni Şiirler*'in düzyazı karşılığı sayılabilir. *Genç Şaire Mektuplar*, *Genç Bir Kadına Mektuplar*, *Cezanne Üzerine Mektuplar* ve *Auguste Rodin* nesir türündeki diğer önemli yapıtlarındandır. Rilke, daha sonra yazmayı bırakmayı düşünecek kadar ağır bir bunalıma girdi; kısa şiir dizisi *Meryem'in Yaşamı* dışında 13 yıl hiçbir şey yayınlamadı. 1912'nin başında Trieste yakınlarındaki Duino Şatosu'nda kaldığı sırada iki uzun ağıt yazdı. 1922'de, yaratıcı gücüne bir kez daha kavuştuğu İsviçre'de, yıllar önce başladığı *Duino Ağıtları*'nı bitirdi. Aynı yıl yeni biçim denemelerine giriştiği son büyük yapıtlarını verdi. 1926'da Cenevre Gölü kıyısında bir sanatoryumda öldü. (Kaynak İdefix.)

Genç Şaire Mektuplar
Rainer Maria Rilke
Özgün Adı | *Briefe an einen jungen Dichter*
Çeviren | Semih Uçar

Nora Kitap | 14 | Edebiyat
Yayına Hazırlayan | Ahmet Öz
Kapak Tasarımı | Başak Yaman Eroğlu
Dizgi | Hazel Çelik
1. Baskı | Eylül 2016

ISBN | 978-605-83235-4-4

Türkçe Yayın Hakkı © Nora Kitap, 2016
Türkçe Çeviri Hakkı © Semih Uçar, 2016

Yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Nora Kitap, Kırmızı Tazı Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş.'nin tescilli markasıdır.

NORA KİTAP
Gümüşsuyu Mah. Osmanlı Sok. Osmanlı İş Merkezi 18/9
Beyoğlu/İstanbul
Tel: 0212 222 10 66 - 243 30 73 Faks: 0212 222 46 16
Sertifika No: 32464 info@norakitap.com

Vizyon Basımevi
Kağıtçılık Matbaacılık Ve Yayıncılık San. Tic. Ltd. Şti. İkitelli Org.San. Bölg.
Deposite İş Merk.
A6 Blok Kat:3 No:309 Başakşehir / İstanbul
Tel: 0212 671 61 51 Fax: 0212 671 61 52

GENÇ ŞAİRE MEKTUPLAR

Rainer Maria Rilke

Çeviren: Semih Uçar

Giriş

1902 yılı güz sonuydu —Viyana Neustadt'taki Askeri Akademi'nin bahçesinde asırlık kestanelerin altında oturmuş kitap okuyordum. Okumaya o kadar dalmışım ki, profesörlerimiz arasında subay olmayan tek hocanın, bilgin ve iyi yürekli akademi rahibi Horaček'in yanıma geldiğini fark etmedim. Kitabı elimden aldı, kapağına bir göz attı ve başını salladı. "Rainer Maria Rilke'nin şiirleri mi?" diye sordu düşünceli bir halde. Bir o sayfayı bir bu sayfayı açtı, birkaç dizeye şöyle bir göz gezdirdi, düşüncelere dalmış bir halde uzaklara baktı ve en sonunda başını salladı. "Demek bizim talebe René Rilke bir şair olmuş."

Anne ve babasının, subay olsun diye on beş yıldan uzun bir süre önce Sankt Pölten'deki askeri ortaokulun alt bölümüne verdiği o soluk benizli ve ince uzun oğlanın hikâyesini öğrendim. Horaček o zamanlar kurumun rahibi olarak o okulda gö-

rev yapıyormuş, bu eski öğrencisini hâlâ çok iyi hatırlıyordu. Öğrencisini, herkesten uzakta kalmayı seven, yatılı okul hayatının baskısına sabırla katlanmış ve dördüncü yılın ardından diğer öğrencilerle birlikte Mährisch-Weißkirchen'deki askeri ortaokulun üst bölümüne geçmiş sessiz sakin, ciddi, yüksek kabiliyetli bir genç olarak betimledi. Fakat o okulda, öğrencinin bünyesinin yeterince dirençli olmadığı görülmüş, bu yüzden de ailesi onu askeri okuldan alıp kendi şehirleri Prag'ta bir okula vermiş. Öğrencisinin yaşam yolunun bu noktadan sonra nasıl şekillenmiş olduğunu bilmiyordu Horaček.

Bütün bunlardan sonra, yargısını öğrenmek için şiir denemelerimi Rainer Maria Rilke'ye göndermeye daha o saatte karar vermiş olmam anlaşılır bir durumdur herhalde. Henüz yirmi yaşına basmamış ve eğilimlerime taban tabana zıt bir mesleğin eşiğinde duruyorken, eğer birinden göreceksem, o zaman 'Mir zur Feier' kitabının şairinden anlayış görmeyi umuyordum. Ve aslında böyle bir niyetim olmasa da, şiirlerimin yanında göndermek üzere bir mektup yazarken buldum kendimi; içimdekileri, bunun öncesinde ve sonrasında başka hiçbir insana karşı yapmadığım bir açıklıkla döktüğüm bir mektuptu bu.

Cevap gelene kadar haftalar geçti. Mavi mühürlü mektupta Paris'in posta damgası vardı, ağırca bir mektuptu ve zarfın üzerinde, metnin ilk satırından son satırına kadar hâkim olan o aynı berrak, güzel ve emin hatlar görülmekteydi. Böylelikle Rainer Maria Rilke ile olan düzenli mektuplaşmam başlamış oldu. 1908'e kadar sürdü ve sonra yavaş yavaş kesildi, çünkü hayat beni, şairin o sıcak, ince ve duygulandırıcı ilgisiyle korumak istediği alanlara savurdu.

Fakat bu önemli değil. Önemli olan, bu girişi takip eden on

mektup sadece; Rainer Maria Rilke'nin içinde yaşayıp yaratmış olduğu dünyanın anlaşılması için ve de bugünün ve yarının büyümekte ve gelişmekte olan çok sayıda değeri için önemli bu mektuplar. Büyük ve eşsiz birinin konuştuğu yerde, küçüklere susmak düşer.

Berlin, Haziran 1929

Franz Xaver Kappus

1. Mektup

Paris, 17 Şubat 1903

Saygıdeğer Beyefendi,

Mektubunuz elime ancak birkaç gün önce ulaştı. Sözlerinizdeki büyük ve sevgi dolu güven için size teşekkür etmek isterim. Bundan fazla yapabileceğim pek bir şey yok. Dizelerinizin niteliğine dair görüş bildirmem mümkün değil; çünkü her türlü eleştirel düşünce uzaktır bana. Bir sanat eserine eleştirel sözler kadar az dokunan başka bir şey yoktur: Bu sözlerden az ya da çok yanlış anlaşılmalar çıkar hep. Her şey, bizi çoğunlukla inandırmak istedikleri gibi kavranılabilir ve söylenebilir değildir; olayların çoğu söylenemez türdendir, asla bir sözün ayak basmadığı bir mekânda gerçekleşirler ve hepsinden daha az söylenebilir olanlar ise sanat eserleri, yani yaşamları bizim gelip geçici hayatımızın yanında süregiden o gizemli varlıklardır.

Öncelikle bu notu ilettikten sonra, size bunun dışında tek söyleyebileceğim, dizelerinizin kendilerine özgü bir niteliğe sahip olmadıkları, fakat kişisel bir şeye dair sessiz ve örtük tomurcuklar taşıdıklarıdır. Bunu en belirgin, son şiir *'RUHUM'*da hissediyorum. Bu şiirde kendine has bir şeyler söze ve biçime bürünmek istiyor. Ve o güzel şiir *'LEOPARDİ'YE'* içinde belki de bu büyük, yalnız insanla bir tür akrabalık serpiliyor. Şiirler buna rağmen henüz kendi başlarına, bağımsız değiller, son şiir ve Leopardi'ye yazılan da buna dahil. Şiirlerinize eşlik eden nazik mektubunuz, dizelerinizi okurken tam olarak dile getirememekle birlikte hissetmiş olduğum bazı eksiklikleri açıklamayı ihmal etmiyor.

Dizelerinizin iyi olup olmadığını soruyorsunuz. Bana soruyorsunuz. Daha önce de başkalarına sormuştunuz. Şiirlerinizi dergilere yolluyorsunuz. Başka şiirlerle karşılaştırıyor ve çalışmalarınız belli editörler tarafından geri çevrilince huzursuz oluyorsunuz. Şimdi (size akıl vermeme müsade ettiğiniz için) sizden isteğim, bütün bunları bir kenara bırakmanız olacak. Gözlerinizi dışarıya çevirmişsiniz, ama şimdi her şeyden önce bunu yapmamanız gerekiyor. Kimse size akıl veremez, yardım edemez, kimse. Sadece tek bir yol var. Kendi içinize gidin. Size yazmanızı buyuran o nedeni araştırın; bir bakın bakalım köklerini kalbinizin en derinlerine mi salıyor; yazmaktan yoksun bırakılsanız, yaşayamaz ölür müsünüz, itiraf edin bunu kendinize. Her şeyden önce şunu yapın: Gecenin en sessiz saatinde sorun kendinize: Yazmak zorunda mıyım? Derin bir cevap bulmak için deşin içinizi. Ve bulduğunuz, sorunuzu tasvip eder nitelikte bir cevapsa eğer, eğer ki bu ciddi sorunun karşısına kuvvetle ve basitçe, *Yazmak zorundayım*,

Kimse size akıl veremez, yardım edemez, kimse. Sadece tek bir yol var. Kendi içinize gidin. Size yazmanızı buyuran o nedeni araştırın; bir bakın bakalım köklerini kalbinizin en derinlerine mi salıyor; yazmaktan yoksun bırakılsanız, yaşayamaz ölür müsünüz, itiraf edin bunu kendinize.

diyerek dikilebiliyorsanız, o zaman bu zorunluluğa göre kurun hayatınızı; yaşamınız o zaman, en önemsiz ve değersiz saatine varana dek bu güçlü içsel dürtünün bir işareti ve kanıtı olmalı. Sonra doğaya yaklaşın. Sonra ne görüyor, yaşıyor, seviyor ve yitiriyorsanız bir ilk insan gibi söylemeye çalışın. Aşk şiirleri yazmayın; başlarda, çok yaygın ve bilindik formlardan kaçının: Onlar en zor olanlarıdır, çünkü zaten yığınla iyi, kısmen de parlak örneğin bulunduğu bir alanda özgün eserler vermek için büyük ve olgun bir güce ihtiyaç vardır. Bu yüzden, kendinizi genel motiflerden kurtarıp kendi günlük yaşamınızın size sunduğu motiflere sığının; üzüntülerinizi ve isteklerinizi, gelip geçici düşüncelerinizi ve herhangi bir güzelliğe olan inancınızı betimleyin —bütün bunları içten, sessiz, alçakgönüllü bir samimiyetle betimleyin ve kendinizi ifade etmek için çevrenizdeki şeylerden, düşlerinizdeki imgelerden ve belleğinizdeki nesnelerden yararlanın. Eğer günlük yaşamınız gözünüze fakir görünüyorsa onu suçlamayın; kendinizi suçlayın, kendinize, zenginliklerinizi çağırmaya yetecek kadar şair olmadığınızı söyleyin; çünkü yaratıcı insan için yoksulluk ve yoksul, önemsiz yer yoktur. Duvarları, dünyanın hiçbir sesinin duyularınıza ulaşmasına izin vermeyen bir hapishanede bile olsanız —o zaman bile çocukluğunuz, bu enfes ve harikulade zenginlik, anıların bu hazine evi hâlâ sizin değil midir? Dikkatinizi oraya yöneltin. Bu uzak geçmişin derinlere çökmüş sansasyonlarını günışığına çıkarmaya çalışın; şahsiyetiniz güçlenecek, yalnızlığınız genişleyip başkalarının gürültüsünün, ancak uzağından geçip gideceği alacakaranlıkta bir ev haline gelecek. —Ve eğer bu içe dönüşten, kendi dünyanıza yoğunlaşmaktan dizeler çıkıyorsa, o zaman birisine bun-

ların iyi olup olmadığını sormayı düşünmeyeceksiniz zaten. Dergilerin ilgisini bu çalışmalara çekmeyi de denemeyeceksiniz: Çünkü bu dizelerin içinde kendi sevimli, güzel malınızı, sizin hayatınızın bir parçası ve sesini göreceksiniz. Bir sanat eseri, eğer zorunluluktan doğmuşsa iyidir. Geldiği kökenin bu niteliğinde, hakkında verilen hüküm yatar: Onun hakkında başka şekilde bir yargıya varılamaz. Bu yüzden Saygıdeğer Beyefendi, size şundan başka bir öğüt veremiyorum: İçinize gidin ve yaşamınızın fışkırdığı derinlikleri yoklayın; yaşamınızın kaynağında, yaratmak *zorunda mısınız*, sorusunun cevabını bulacaksınız. Bu cevabı, yorumlamaksızın, olduğu gibi kabul edin. Belki de, sanatçı olmaya yazgılı olduğunuz çıkacaktır ortaya. O zaman bu kaderi sırtlanın ve hiçbir zaman dışarıdan gelebilecek bir mükafat beklemeden onun yükünü, büyüklüğünü taşıyın. Çünkü yaratıcı insan kendi başına bir dünya olmak, her şeyi kendi içinde ve bağlanmış olduğu doğada bulmak zorundadır.

Ama belki de, kendi içinize ve yalnızlığınıza böyle indikten sonra, bir şair olma isteğinizden vazgeçmeniz gerekecektir (dediğim gibi, insanın yazmadan yaşayabileceğini hissetmesi yazmaması gerektiğini görmesine yeter bir nedendir). Fakat sizden istediğim bu içe dönüş, o zaman da boş yere yapılmış olmayacaktır. Yaşamınız o ândan itibaren her halükârda kendi yollarını bulacaktır; bunların sizin için iyi, zengin ve geniş yollar olmasını, söyleyebileceğimden daha fazla diliyorum.

Size daha ne söyleyeyim? Bana, her şey gereğince vurgulanmış gibi geliyor; ve nihayetinde size sadece, gelişim sürecinizin içinde sessiz ve ciddi biçimde büyümeye devam etmenizi öğütlemek niyetindeydim; gelişiminizi, dışarıya bakmaktan ve

o en içsel duygunuzun en sessiz saati içinde belki yanıtlayabileceği sorulara dışarıdan cevap gelmesini beklemekten daha olumsuz etkileyecek bir şey olamaz.

Mektubunuzda Sayın Prof. Horaček'in ismini bulmak sevindirdi beni; bu sevgiye değer alime karşı büyük bir saygı ve yıllardan beri süren bir minnettarlık taşıyorum içimde. Kendisine bu hissimi iletir misiniz lütfen; beni hâlâ hatırlıyor oluşu büyük nezaket ve ben de buna çok değer veriyorum.

Bana dostça emanet etmiş olduğunuz dizelerinizi size yeniden geri veriyorum. Ve bana duyduğunuz güvenin büyüklüğü ve içtenliği için size bir kez daha teşekkür ediyorum; bu samimi ve elimden geldiğince dürüst cevabımla, bana duyduğunuz güvene gerçekte bir yabancı olarak olduğumdan biraz daha fazla layık olmaya çalıştım.

Bütün bağlılık ve ilgimle:

Rainer Maria Rilke

2. Mektup

Pisa (İtalya) yakınlarındaki Viareggio, 5 Nisan 1903

24 Şubat tarihli mektubunuzu ancak bugün minnetle anımsadığım için Sevgili ve Saygıdeğer Beyefendi, affetmelisiniz beni: Bütün bu süre boyunca rahatsızdım, tam olarak hasta değildim, ama hiçbir şey yapamaz hale getiren grip benzeri bir halsizlik çöktü üzerime. Ve sonunda, baktım ki hiç iyileşecek gibi değilim, daha önce bir kere yararını gördüğüm o Güney denizine gittim. Fakat henüz iyileşmedim, yazmak zorluyor beni, bu yüzden şu birkaç satırı sanki daha fazlaymış gibi kabul edin.

Elbette her mektubunuzun beni her zaman sevindireceğini bilmeli ve sizi çoğu zaman belki de elleriniz boş bırakacak cevabıma karşı hoşgörülü olmalısınız, çünkü esasında, ve tam da en derin ve önemli konular söz konusu olduğunda, tarifsiz derecede yalnızızdır, bir insanın bir başkasına akıl vermesi veya

hele de yardım edebilmesi için çok şeyin yaşanması, çok şeyin başarılması gerekir, bunun bir kere başarıya ulaşması için bir dizi olayın gerçekleşmesi gerekir.

Bugün size sadece iki konudan bahsetmek istiyorum: ironi: İroninin size hâkim olmasına izin vermeyin, bilhassa da yaratıcı olmayan ânlarda. Yaratıcı ânlarda ise yaşamı kavramak için faydalanacağınız fazladan bir yol olarak kullanmaya çalışın ironiyi. Temiz kullanıldı mı, ironi de temizdir ve ondan utanmaya gerek yoktur; ama kendinizi ona fazla yakın mı hissediyorsunuz, onunla yakınlığınızın gittikçe büyümesinden mi korkuyorsunuz, o zaman ironinin, karşılarında küçük ve çaresiz kalacağı büyük ve ciddi konulara yönelin. Şeylerin derinliğini arayın: İroni oralara asla inemez, —ve eğer ki bu sayede büyük olanın kıyısına varıyorsanız, aynı zamanda bu anlayış şekli sizin varlığınızın bir zorunluluğundan mı zuhur ediyor, bunu bir araştırın. Çünkü ironi ciddi şeylerin etkisi altındayken (eğer tesadüfi bir şeydiyse) ya sizden kopup uzaklaşacaktır ya da ama (eğer gerçekten doğuştan sizin bir parçanızsa) güçlenip ciddi bir araç haline gelecek ve sanatınızı biçimlendirirken kullanmak zorunda olduğunuz aletler dizisi içindeki yerini alacaktır.

Ve size bugün anlatmak istediğim ikinci konu ise şu:

Bütün kitaplarım içinde sadece birkaçı vazgeçilmezdir benim için, hatta ikisi nereye gidersem gideyim her zaman benimledirler. Burada da yanımdalar: Kitab-ı Mukaddes ile Danimarkalı büyük şair *Jens Peter Jacobsen*'in kitapları. Aklıma gelmişken, onun eserlerini biliyor musunuz, diye sorayım. Kolayca edinebilirsiniz, çünkü bu eserlerin bir kısmı Reclam Yayınevi'nin Universal-Bibliothek dizisinde yayımlandı, çevi-

İroninin size hâkim olmasına izin vermeyin, bilhassa da yaratıcı olmayan ânlarda. Yaratıcı ânlarda ise yaşamı kavramak için faydalanacağınız fazladan bir yol olarak kullanmaya çalışın ironiyi. Temiz kullanıldı mı, ironi de temizdir ve ondan utanmaya gerek yoktur; ama kendinizi ona fazla yakın mı hissediyorsunuz, onunla yakınlığınızın gittikçe büyümesinden mi korkuyorsunuz, o zaman ironinin, karşılarında küçük ve çaresiz kalacağı büyük ve ciddi konulara yönelin.

risi de çok iyi. J. P. Jacobsen'in "Altı Novella" adlı kitabını ve "Niels Lyhne" romanını edinin ve ilk kitaptaki "Mogens" adlı birinci novella ile başlayın. Bir dünya kuşatacak sizi; bir dünyanın mutluluğu, zenginliği, akıl almaz büyüklüğü. Bir süre bu kitaplarda yaşayın, gözünüze öğrenilmeye değer ne varsa öğrenin onlardan, ama her şeyden önce, sevin onları. Bu sevginin karşılığını binlerce, ama binlerce defa alacaksınız, —şundan eminim ki, deneyimlerinizin, hayal kırıklıklarınızın ve sevinçlerinizin iplikleri içindeki en önemli ipliklerden biri olarak bu sevgi, gelişiminizin dokusu içinden geçip gidecektir.

Yaratmanın yapısına, derinliği ve sonsuzluğuna dair kimden bir şeyler öğrendiğimi söylemem gerekirse, adlarını sayabileceğim yalnızca iki isim var: O büyük, büyük şair *Jacobsen* ve bugün yaşayan bütün sanatçılar arasında eşi benzeri olmayan, heykeltıraş *Auguste Rodin*. —

Ve yolunuzda bütün başarılar sizinle olsun!

Sizin:
Rainer Maria Rilke

3. Mektup

Pisa (İtalya) yakınlarındaki Viareggio, 23 Nisan 1903

Paskalya dolayısıyla yazmış olduğunuz mektupla Sevgili ve Saygıdeğer Beyefendi, beni çok sevindirdiniz; çünkü mektup size dair çok sayıda iyi şey barındırıyordu ve Jacobsen'in büyük ve sevgili sanatı üzerine konuşma biçiminiz, yaşamınız ve yaşamınızdaki çokça soruyu bu zenginliğe yönlendirmiş olmakla hata etmediğimi göstermiş oldu bana.

Şimdi de 'Niels Lyhne', bu ihtişam ve derinlikler kitabı kendini açacak size; insan bu kitabı ne kadar sık okursa okusun şu oluyor: Yaşamın en ufak kokusundan, en ağır meyvelerinin dolgun ve büyük lezzetine kadar her şey bu kitabın içinde varmış gibi geliyor okuyana. Anlaşılmamış, kavranmamış, deneyimlenmemiş ve anımsamanın titreşen yankısı içinde fark edilmemiş hiçbir şey yoktur bu kitapta; hiçbir yaşantı önemsiz

sayılmamıştır ve en küçük olay bile bir kader gibi açılıp gelişmektedir onda, kaderin kendisi ise her bir ipliğin sonsuz şefkate sahip bir el tarafından alınıp bir diğerinin yanına konduğu ve diğer yüz iplik tarafından tutulup taşındığı harika ve geniş bir dokuma gibidir. Bu kitabı ilk kez okumanın verdiği o büyük mutluluğu yaşayacaksınız ve içindeki sayısız sürprizin arasından sanki yeni bir rüyadaymışsınız gibi geçeceksiniz. Fakat size şunu söyleyebilirim ki, insan bu kitapların arasında daha sonraları da tekrar tekrar o aynı şaşkınlıkla yürüyor, kitaplar o zaman da o harika güçlerinden hiçbir şey kaybetmiyorlar ve okuyanı ilk seferde sarıp sarmalayan o masalsı yanları daha sonraları da etkisini sürdürmeye devam ediyor.

İnsan bu kitapları her okuyuşunda daha çok zevk alıyor, her seferinde daha müteşekkir oluyor ve bir şekilde daha iyi ve daha basit görüyor, yaşama olan inancı derinleşiyor ve yaşamda daha mesut oluyor ve daha büyüyor. —

Ve daha sonra da Marie Grubbe'nin kader ve özlemine dair o harika kitabı, Jacobsen'in mektuplarını, günlüğünden yaprakları, fragmanları ve sonunda da (çevirileri vasat olsa bile) sonsuz seslerde yaşayan şiirlerini okumalısınız. (Size bu konudaki önerim, bir fırsatını bulduğunuzda bu saydıklarımın hepsini içeren o güzelim Jacobsen eserleri külliyatını satın almanız. Üç cilt halinde ve iyi çeviriyle Leipzig'teki Eugen Diederichs Yayınevi tarafından yayımlandı ve sanıyorum cilt başına fiyatı sadece beş veya altı mark.)

"Güller durmalıydı burada..."ya, (eşsiz bir incelik ve formdaki bu esere) ilişkin görüşünüzde, girişi yazmış kişinin aksine elbette yerden göğe kadar haklısınız. Ve burada size hemen şu isteğimi ileteyim:

Estetik-eleştirel şeyleri olabildiğince az okuyun, —bunlar ya cansız katılıkları içinde taşlaşmış ve anlamsız hale gelmiş taraflı görüşlerdir ya da bugün bu yarın onun tam tersi görüşün kazandığı zeki laf oyunlarıdır. Sanat eserleri sonsuz bir yalnızlığın ürünleridir ve onlara erişmek için eleştiriden daha yararsız bir şey olamaz. Onları yalnızca sevgi kavrayabilir, tutabilir ve sadece sevgi sanat eserine karşı adil olabilir. —Böyle her türlü tartışmanın, eleştiri veya giriş yazısının karşısında her defasında kendinize ve *kendi* duygularınıza hak verin; diyelim ki haksızsınız, o zaman içsel yaşamınızın doğal gelişimi sizi yavaşça ve zamanla başka bilgilere götürecektir. Bırakın, yargılarınız kendilerine ait o sessiz, bozulmamış gelişimlerini yaşasınlar; bu gelişim her ilerleme gibi içinizin derinliklerinden gelmeli ve hiçbir şeyle sıkıştırılıp hızlandırılamayacak nitelikte olmalıdır. *Her şeyi* içte taşımak, sonra doğurmak gerekir. İnsanın, her izlenimin ve her duygu tohumunun tamamen içinde, karanlıkta, söylenemez olanda, bilinçdışında, kendi aklıyla erişemeyeceği alanda tamamlanmasına izin vermesi ve derin bir itaat ve sabırla yeni bir açıklığın doğacağı saati beklemesi gerekir: Sanatsal/artistik yaşam diye buna denir sadece: anlama söz konusu olduğunda da, yaratma söz konusu olduğunda da.

Konu bu olduğunda zamanla ölçme olmaz, yoktur bir yılın önemi ve on yıl hiçbir şeydir. Sanatçı olmak demek: hesaplamamak ve saymamak demektir; özsuyunu zorlayıp sıkıştırmayan, baharın fırtınalarında bundan sonra yaz gelmeyebileceğini düşünüp korkmadan güvenle duran bir ağaç gibi olgunlaşmak gerekir. Yaz gelir. Ama sonsuzluk sanki önle-

Her şeyi içte taşımak, sonra doğurmak gerekir. İnsanın, her izlenimin ve her duygu tohumunun tamamen içinde, karanlıkta, söylenemez olanda, bilinçdışında, kendi aklıyla erişemeyeceği alanda tamamlanmasına izin vermesi ve derin bir itaat ve sabırla yeni bir açıklığın doğacağı saati beklemesi gerekir: Sanatsal/artistik yaşam diye buna denir sadece: anlama söz konusu olduğunda da, yaratma söz konusu olduğunda da.

rinde uzanmış gibi orada duran, o denli tasasız bir sessizlik ve enginlik içinde olan sabırlılara gelir ancak. Şunu her gün, müteşekkir olduğum o acılar içinde bir kez daha öğreniyorum: *Sabır* her şeydir!

RICHARD DEHMEL: Onun kitaplarında şunu hissediyorum (laf arasında şunu da söyleyeyim: üstünkörü tanısam da bunu sadece kitaplarında değil kendisinde de hissediyorum), eğer güzel sayfalarından birini bulmuşsam, her şeyi yeniden mahvedecek ve sevilmeye değer olanı değersiz hale getirecek bir sonraki sayfadan korkuyorum hep. Onu şu sözlerinizle çok iyi karakterize etmişsiniz: "şehvetle yaşamak ve yazmak" —Ve hakikaten de, sanatsal yaşantı cinsel yaşantıya, cinsel yaşantının acısına ve hazzına öyle inanılmaz derecede yakın durur ki, bu iki fenomen aslında aynı ve tek bir özlem ile saadetin farklı biçimleridirler sadece. Kızışmışlık yerine cinsellik denebilseydi, büyük, geniş, saf, hiçbir kilise yanılgısından şüpheli hale getirilmemiş anlamda cinsellik denebilseydi eğer, o zaman Dehmel'in sanatı çok yüce ve sonsuz önemde olurdu. Onun poetik gücü büyüktür ve bir dürtü kadar güçlüdür, içinde o kendi umursamaz ritimlerini barındırır ve bunlar dağlardan fışkırıyormuş gibi fışkırır içinden.

Fakat görülen o ki, bu güç her zaman tam olarak samimi ve poz vermekten uzak değil. (Fakat bu zaten yaratıcı insanı bekleyen en zor sınavlardan birisidir: O, en iyi erdemlerinin bilincinde olmayan, onlardan habersiz biri olarak kalmalıdır, eğer bu erdemlerindeki doğallığı ve el değmemişliği yitirmek istemiyorsa!) Ve sonra, bu güç onun varlığında çağıldayarak cinsel olana vardığında, aslında ihtiyaç duyduğu gibi öyle *çok*

saf bir insan bulmuyor karşısında. Tamamen olgun ve saf bir cinsel dünya değil, yeterince *insani* olmayan, salt *erkeksi* bir dünyadır, şehvet, esriklik ve huzursuzluktur bulduğu; ayrıca o eski önyargılar ve böbürlenmelerle yüklüdür, ki erkek sevgiyi bunlarla çarpıtmış, bunlarla yüklemiştir. İnsan olarak değil, *sadece* bir erkek olarak sevdiği için, işte bu yüzden, onun cinsel hissiyatında dar bir yan, görünürde vahşi, kötücül, zamana bağımlı, sonsuz olmayan bir özellik var, bu da sanatını güçsüzleştiriyor, belirsizleştiriyor ve şüpheli hale getiriyor. Kusursuz değil sanatı, üzerinde zamanın ve tutkunun damgasını taşıyor, ondan az şey kalacak ve varlığını sürdürecek. (Sanat çoğunlukla böyledir ama!) Fakat buna rağmen insan bu sanatın içindeki yüce yan sayesinde derinden sevinç duyabilir, yalnız, onun içinde yitip gitmemek ve o Dehmelci dünyanın taraftarı olmamak gereklidir; bu dünya sonsuz derecede ödlektir, zina ve karmaşayla doludur ve zamana bağlı bu üzüntülerden daha fazla acı veren, ama yücelik için de daha fazla fırsat sunup sonsuzluk için daha çok cesaretlendiren o gerçek yazgılardan uzaktır.

Benim kitaplarıma gelince: Bana kalsa, sizi sevindirebilecek bütün kitaplarımı göndermek isterdim size. Ama çok fakirim ben, ve bir kere neşredildiler mi kitaplarım artık bana ait olmaktan çıkıyorlar. Ben kendim onları satın alamıyorum —ve çok sık dilediğim gibi, kitaplarımı, onlara sevgi verecek insanlara veremiyorum.

Bu yüzden sizin için bir kâğıda en son çıkmış olan kitaplarımın (en yenileri bunlar, toplamda herhalde 12 ya da 13 kitap yayımladım) başlıklarını (ve yayınevlerini) yazıyorum ve fır-

satını bulduğunuzda bunlardan bir ya da birkaçını sipariş etme işini Sevgili Beyefendi size bırakıyorum.

Sizde kitaplarımın olduğunu bilmek beni sevindirir.

Hoşçakalın!

Sizin:
Rainer Maria Rilke

4. Mektup

Bremen yakınlarındaki Worpswede, 16 Temmuz 1903

Yaklaşık on gün önce oldukça hasta ve yorgun halde Paris'ten ayrıldım ve genişliği, sessizliği ve göğünün beni yeniden sağlığıma kavuşturmasını umduğum Kuzey'deki büyük ovaya geldim. Fakat yolculuğum sırasında yağmur uzun süre dinmek bilmedi ve huzursuzca esip gürleyen arazinin üzerinde hava ancak bugün biraz açılacak gibi oldu; ben de bu ilk aydınlık ânı sizi selamlamak için kullanıyorum sevgili Beyefendi.

Çok sevgili Bay Kappus: Sizden aldığım bir mektubu uzun süre cevapsız bıraktım, unuttuğumdan değil ama —aksine: İnsanın diğer mektuplar arasında bulunca yeniden okuduğu türden mektuplardandı bu mektup ve sizi, mektubunuzun içinde sanki çok yakınımdaymışsınız gibi görüp tanıdım. 2 Mayıs tarihli mektuptu bu, kesin hatırlıyorsunuzdur. Mektubunuzu, bu uzak

yörenin şimdi olduğu gibi büyük sessizliği içinde okuduğumda yaşam için bu güzel kaygılanışınız duygulandırıyor beni; eşyaları titreten o aşırı gürültü nedeniyle her şeyin başka şekilde ses çıkarıp yankılandığı Paris'te hissettiğimden de fazla duygulandırıyor beni bu durum. Burada, üzerinde denizlerden gelen rüzgârların estiği devasa bir toprak parçasının çevremi kuşattığı bu yerde, derinlikleri içinde kendilerine ait bir yaşamları olan o sorularınıza ve duygularınıza kimsenin cevap veremeyeceğini hissediyorum; en alçak sesli, neredeyse söylenemez olanı dile getirmesi istenen sözlerin seçiminde en iyiler bile yanılgıya düşerler. Fakat buna rağmen, şu ân benim gözlerimi dinlendirenlere benzeyen şeylere tutunursanız bir çözüme varmamanız için bir sebep olmadığı kanısındayım. Eğer doğaya tutunursanız, doğanın içindeki o kimsenin görmediği ve böylece ânsızın büyük ve ölçülemez bir hal alabilen basit ve küçük yana tutunursanız; küçük şeyler için böyle bir sevgi besler ve gayet basitçe, bir hizmetkar olarak, zavallı görünen şeylerin güvenini kazanmaya çalışırsanız; o zaman sizin için her şey daha kolay, kendi içinde daha bütünsel bir karakterde ve bir şekilde daha barışçıl olacak, hayretle geride kalan anlama yetinizde değil belki ama en içteki bilincinizde, uyanık halinizde ve bilginizde gerçekleşecek bu. O kadar gençsiniz, daha yolun o kadar başındasınız ki, sizden elimden geldiğince dileğim, yüreğinizdeki henüz çözüme kavuşmamış bütün her şeye karşı sabırlı olmanız ve *bizzat bu soruları* kapıları dışarıya kapalı odalar ve size çok yabancı bir dilde yazılmış kitaplar gibi sevmeye çalışmanız olacak. Şimdi cevapları, henüz onları yaşayacak durumda olmadığınız için size verilemeyecek olan cevapları aramayı bırakın. Mesele, her şeyi yaşamaktır. Şimdi soruları *yaşayın*. Belki sonra gitgide, farkında olmadan, uzaklarda bir gün cevabın içine doğru yaşarsınız. Belki içinizde, yaşamın özellikle mutlu ve saf

bir yolu olan o yaratma ve biçimlendirme imkânını taşıyorsunuzdur; kendinizi bunun için eğitin, —fakat karşınıza çıkan şeyleri büyük bir güvenle kabullenin ve sadece sizin istencinizden/iradenizden, içinizdeki herhangi bir ihtiyaçtan gelen bir şeyse eğer, sırtlanın o zaman bunu ve hiçbir şeyden nefret etmeyin. Cinsellik zordur; evet. Fakat omuzlarımıza yüklenmiş her şey zordur, ciddi olan neredeyse her şey zordur ve her şey ciddidir. Bunu bir fark etseniz, kendinizden, *kendi* yeteneğinizden ve doğanızdan, *kendi* deneyimlerinizden, çocukluğunuzdan ve gücünüzden yola çıkarak cinsellikle aranızda (gelenek ve törelerden etkilenmemiş) tümüyle kendinize özgü bir ilişki kurmayı başarırsanız, o zaman kendinizi kaybetmekten ve elinizdeki en değerli varlığa layık olamamaktan korkmanıza gerek kalmaz artık.

Bedensel haz duyusal bir yaşantıdır, saf bir bakıştan veya güzel bir meyve dili doldururken uyanan saf histen farklı bir şey değildir; bize sunulan büyük, sonsuz bir deneyimdir, dünyaya dair bir bilgidir, bütün bilginin bolluğu ve parlaklığıdır. Bedensel hazzı benimsememiz kötü değildir; kötü olan, neredeyse herkesin bu deneyimi kötüye kullanması, savurganlık yapması ve onu yaşamlarının yorgun yerlerine bir uyarıcı olarak, doruk noktalarına ise kendilerini toplama yolu olarak değil de bir oyalanma aracı olarak yerleştirmeleri. Zaten insanlar yemek yemeyi de başka bir şey haline getirdiler: Bir yanda zorunluluk, diğer yanda aşırılık bu ihtiyacın berraklığını bulandırdı ve yaşamın kendini yenilediği tüm o derin ve basit en kaçınılmaz gereksinimler de benzer şekilde bulanık hale geldi. Fakat birey bu gereksinimleri kendisi için berrak hale getirebilir ve berrakça yaşayabilir (ve fazla bağımlı birey [*einzelne*] değilse de, *yalnız [Einsame]* kişi yapabilir bunu). Yalnız kişi, hayvanlarda ve bitkilerdeki tüm güzelliğin, sevgi ve

özlemin sessiz ve sürekli bir biçimi olduğunu anımsayabilir ve bitkiyi gördüğü gibi hayvanı görebilir, fiziksel hazdan değil, fiziksel acıdan değil, ama haz ve acıdan daha büyük, istenç/irade ile dirençten daha kuvvetli olan zorunluluklara eğilim göstererek sabırla ve uysal bir şekilde birleştiklerini, çiftleştiklerini ve büyüdüklerini gözlemleyebilir. Ah ne olurdu, insan yeryüzünü en küçük nesnelerine varana dek doldurmuş bu gizemi daha boyun eğerek benimsese, daha büyük bir ciddiyetle taşısa ve bunun, kolayca kabullenmek yerine, ne kadar korkunç ağırlıkta bir şey olduğunu hissetse. Kendi doğurganlığına, ister zihinsel ister bedensel görünsün yalnız bir tane olan doğurganlığına karşı saygılı olsa; çünkü zihinsel yaratmanın da kaynağı fiziksel yaratmadır, onunla aynı özdendir ve bedensel hazzın daha alçak sesli, daha mest olmuş ve daha sonsuz bir tekrarıdır sadece. "Yaratıcı olmak, doğurmak, biçimlendirmek düşüncesi", dünyada sürekli olarak ve büyük çapta onaylanıp gerçekleşmedikçe bir hiçtir, nesneler ve hayvanlarca binlerce defa tasvip edilmedikçe bir hiçtir, —ve ondan alınan zevkin öylesine tarifsiz güzellik ve zenginlikte olmasının tek sebebi, milyonların döllenmesi ve doğrulmasına dair miras kalmış anılarla dolu olmasıdır. Bir yaratıcı düşünce içinde binlerce unutulmuş aşk gecesi yaşar ve düşünceyi ululuk ve yücelikle doldururlar. Ve geceleri bir araya gelip beşik gibi sallanan bir hazzın içinde kaynaşmış olanlar ciddi bir iş yaparlar ve gelecekte ayağa kalkıp söylenemez zevkleri söyleyecek bir şairin şarkısı için tatlılar, derinlik ve güç toplarlar. Ve geleceği çağırırlar; ve yanılsalar da, körü körüne kucaklaşsalar da gelir gelecek, yeni bir insan zuhur eder ve burada tamamlanmış görünen tesadüfün temeli üzerinde o yasa uyanır; bu yasayla, dayanıklı ve kuvvetli bir tohum kendine ite kaka yol açarak, karşıdan açıkça kendisine doğru yaklaşan yumurta hücresine doğru ilerler. Yüzeyin sizi

yanıltmasına izin vermeyin; derinlerde her şey yasa haline gelir. Ve o gizemi yanlış ve kötü yaşayanlar (ki böyle çok insan var), onu yalnız kendileri kaybederler ve bilmeden, kapalı bir mektup gibi başkalarına verirler. İsimlerin çokluğu ile olayların karmaşıklığından yanılgıya düşmeyin. Belki her şeyin üzerinde, ortak özlem niteliğinde büyük bir annelik vardır. Bakirenin, (çok güzel deyişinizle) "henüz hiçbir şey kotarmamış" o varlığın güzelliği, kendi kendisini sezinleyen ve hazırlayan, ürken ve özlem duyan bir anneliktir. Ve annenin güzelliği hizmet eden anneliktir ve ihtiyar kadında büyük bir hatıra vardır. Ve bana öyle geliyor ki, erkekte de annelik var, hem bedensel hem de zihinsel annelik; onun döllemesi de bir tür doğurmadır ve en içindeki bolluktan yaratırsa doğurmak olur bu. Belki de cinsiyetler sanıldığından daha yakındır birbirine ve dünyanın büyük yenilenmesi belki de, erkek ve kadının birbirini –tüm yanlış hislerden ve isteksizliklerden kurtulmuş halde– karşıt iki cins olarak değil de, kardeş ve komşular olarak aramaları ve omuzlarına yüklenmiş olan o ağır cinselliği basitçe, ciddiyetle ve sabırla hep birlikte taşımak için *insan* olarak bir araya gelmeleriyle gerçekleşecektir.

Fakat belki günün birinde birçokları için olanaklı olacak her şeyi yalnız kişi [*Einsame*] şimdiden hazırlayabilir ve daha az yanılgıya düşen elleriyle inşa edebilir. Bu yüzden, Sevgili Beyefendi, yalnızlığınızı sevin ve size yaşattığı acıyı kulağa güzel gelen iniltilerle taşıyın. Çünkü size yakın olanların uzakta olduğunu söylüyorsunuz, çevrenizin genişlemeye başladığını gösterir bu. Ve yakınınızda olan uzaksa eğer, o zaman genişliğiniz yıldızlara ulaşmış ve çok büyük demektir; içine sonuçta kimseyi alamayacağınız bu büyümenize sevinin ve geride kalanlara karşı iyi davranın, onların önünde kendinizden emin ve sakin olun, onlara

Belki de cinsiyetler sanıldığından daha yakındır birbirine ve dünyanın büyük yenilenmesi belki de, erkek ve kadının birbirini –tüm yanlış hislerden ve isteksizliklerden kurtulmuş halde– karşıt iki cins olarak değil de, kardeş ve komşular olarak aramaları ve omuzlarına yüklenmiş olan o ağır cinselliği basitçe, ciddiyetle ve sabırla hep birlikte taşımak için *insan* olarak bir araya gelmeleriyle gerçekleşecektir.

kendi şüphelerinizle eziyet etmeyin ve kavrayamayacakları güven ve sevincinizle onları ürkütmeyin. Onlarla sade ve sadık bir birliktelik yakalama arayışı içinde olun, bu birliktelik siz kendiniz gittikçe farklı biri olsanız da illa değişmek zorunda olmasın; onların yaşamlarına bakarak, size yabancı bir biçimdeki yaşamı sevin ve siz yalnızlığa güven duyarken yalnızlıktan korkan o yaşlanmakta olan insanlara karşı hoşgörülü olun. Anne babalar ve çocuklar arasındaki o her zaman gergin olan drama malzeme vermekten kaçının; bu dram, çocuklardan çok güç götürür ve yaşlıların anlamasa da etki edip ısıtan sevgilerini tüketir. Onlardan akıl istemeyin ve anlayış beklemeyin; ama sizin için bir miras gibi özenle saklanan bir sevgiye inanın ve bu sevginin içinde bir kuvvet ve hayır duası bulunduğuna, çok uzaklara gidebilmek için bunun dışına çıkmak zorunda olmadığınıza güvenin!

Öncelikle, sizi bağımsız kılacak ve her anlamda kendi ayaklarınızın üstünde durmanızı sağlayacak bir mesleğe karışmanız iyi bir şey. Bakalım, en içsel yaşamınız bu meslek yüzünden kendini kısıtlanmış hissedecek mi, diye sabırla bekleyin. Ben bunun çok zor ve insandan çok şey isteyen bir meslek olduğunu düşünüyorum, çünkü sırtında büyük geleneklerin yükü var ve bu mesleği yapan kişinin, kendisini bekleyen vazifeleri kişisel gözle ele alıp yorumlamasına hemen hiç alan bırakmıyor. Fakat yalnızlığınız, çok yabancı koşullar ortasında da size tutunacağınız bir destek, bir yuva olacak ve onunla tüm yollarınızı bulacaksınız. Bütün iyi dileklerim size eşlik etmeye hazır ve güvenim sizinledir.

Sizin:

Rainer Maria Rilke

5. Mektup

Roma, 29 Ekim 1903

Sevgili ve Saygıdeğer Beyefendi,

29 Ağustos tarihli mektubunuzu Floransa'dayken aldım ve şimdi –ancak iki ay sonra– söylüyorum size bunu. Bu ihmalkarlığımı bağışlayın, —fakat yollardayken mektup yazmayı sevmiyorum, çünkü mektup yazmak için o en zorunlu alet edevattan daha fazlasına ihtiyaç duyuyorum: Biraz sessizlik ve yalnızlık ve günün çok yabancı olmayan bir saati.

Roma'ya yaklaşık altı hafta önce geldik, öyle bir zamanda geldik ki, bulduğumuz henüz o boş, sıcak, humma yüzünden kötü şöhret kazanmış Roma'ydı ve bu durum diğer pratik yerleşme zorluklarıyla birleşince çevremizdeki huzursuzluk bir türlü bitmek bilmedi ve yabancı bir yerde olmak vatansızlığın yüküyle birlikte üzerimize çöktü. Buna bir de, Roma'nın (henüz

bu şehre aşina değilseniz eğer) insana ilk günlerde hissettirdiği o boğucu hüznü katmak gerekir: Şehrin yaydığı cansız ve kasvetli müze atmosferinden, öne çıkarılıp güçlükle ayakta tutulan geçmişlerin bolluğundan (küçük bir şimdi besleniyor bu geçmişlerden), aslında artık başka bir zamanın ve bizim olmayan, olması da gerekmeyen başka bir hayatın rastgele artıklarından başka bir şey olmayan bütün bu çarpıtılmış ve kokuşmuş nesnelerin alimler ve filologlarca desteklenerek, alışılagelmiş İtalya turistlerince taklit edilerek tarifsiz ölçüde abartılmasından kaynaklanıyor bu boğucu hüzün. Nihayetinde, her günkü karşı koymalarla geçen haftaların ardından insan, aklı hâlâ biraz karışık halde kendini buluyor ve şunu diyor kendine: Hayır, başka bir yerdekinden daha fazla güzellik yok burada ve her kuşağın hayranlık duyduğu, çırakların ellerince iyileştirilip tamamlanmış tüm bu nesneler hiçbir anlam taşımıyor, hiçbir şey değiller, kalpleri yok, bir değerleri yok; —ama çok sayıda güzellik var burada, çünkü her yerde çok sayıda güzellik var. Sonsuz ölçüde yaşamla dolu su, eski su kemerlerinin üzerinden büyük şehre akıp şehrin çok sayıda meydanında taştan, beyaz çanaklar üzerinde raks ediyor, geniş ve iri havuzların içinde yayılıp gündüzleri çağıldıyor ve çağıldamalarını buranın büyük, yıldızlı ve rüzgârlarla yumuşayan gecesine yükseltiyor. Ve bahçeler var burada, unutulmaz bulvarlar ve merdivenler var, Michelangelo tarafından tasarlanmış merdivenler, aşağı doğru kayan suları örnek alarak inşa edilmiş merdivenler, —geniş eğimli, dalgadan dalganın doğması gibi bir basamak diğerini doğuruyor. Böyle izlenimler sayesinde insan kendisini topluyor, etrafında konuşup gevezelik eden (o kadar konuşkanlar ki!) yoran çokça şeyden sıyrılıp yeniden kendisini kazanıyor ve yavaş yavaş;

içlerinde, sevebileceği sonsuz, alçak sesle katılabileceği yalnız bir yanın sürüp gittiği çok az şeyi görüp fark ediyor.

Hâlâ şehir içinde, Kapitol'de kalıyorum, Roma sanatından bugüne kalmış, Marcus Aurelius'un o çok güzel atlı heykelinden uzakta değilim; fakat birkaç hafta içinde sessiz ve sade bir odaya taşınacağım, büyük bir parkın en derinlerinde yitik yatan, şehirden, şehrin gürültüsünden ve tesadüflerden saklanmış eski bir kameriye burası. Orada bütün kış kalacağım, bana iyi ve verimli saatler hediye etmesini beklediğim büyük sessizliğin tadını çıkaracağım...

Oradan, kendimi daha çok evimde hissedeceğim o yerden daha uzun bir mektup yazacağım size, o mektupta sizin mektubunuza da değineceğim. Bugün size yalnızca şunu söyleyeyim (ki bunu daha önce yapmamış olmam bir hata belki), mektubunuzda sözünü ettiğiniz (içinde sizin çalışmalarınızın olduğunu söylediğiniz) kitap buraya ulaşmadı. Size, belki de Worpswede'den geri geldi mi acaba? (Çünkü: Alıcıya teslim edilememiş paketler, alıcı yurtdışındaysa iletilmiyor ona.) Bu ihtimal en olumlusu olur, teyit edilirse sevinirim. Umarım bir kayıp söz konusu değildir, – ki İtalyan postasında bir istisna değil bu– maalesef.

Bu kitabın da (sizden bir işaret getiren her şey gibi) elime geçmesini çok isterdim; ve aradan geçen zamanda yazdığınız şiirleri de (eğer bana emanet ederseniz) okuyacağım ve yeniden okuyacağım ve onları elimden geldiğince iyi ve yürekten yaşayacağım. İyi dilekler ve selamlarla,

Sizin:
Rainer Maria Rilke

6. Mektup

Roma, 23 Aralık 1903

Sevgili Bay Kappus,

Noel yaklaşırken ve bu bayram günlerinde yalnızlığınızı her zamankinden daha zor taşıyorken benden bir selam almadan kalmayın. Fakat o zaman yalnızlığınızın büyük olduğunu fark ederseniz, sevinin buna; çünkü (diye sorun kendinize), büyüklüğü olmayan bir yalnızlık ne işe yarar ki? Sadece bir yalnızlık vardır ve o da büyüktür, taşıması kolay değildir ve neredeyse herkesin yaşamında öyle saatler olur ki, kişi o zaman yalnızlığını, ne kadar banal ve ucuz olursa olsun başkalarıyla bir arada olmakla, karşısına ilk çıkan, buna en değmeyecek insanla sözde azıcık bir uzlaşma sağlamakla seve seve değiş tokuş etmek ister... Ama bunlar belki de tam da, yalnızlığın büyümekte olduğu saatlerdir; çünkü yalnızlığın büyümesi oğlanların büyümesi kadar acılı, baharların başlangıcı kadar hüzünlüdür. Fakat

kafanızı karıştırmasın bu. Gerekli olan şudur sadece: yalnızlık, büyük içsel yalnızlık. Kendi içine yürümek ve saatlerce kimseyle karşılaşmamak, –buna erişmesi gerek insanın. Yalnız olmak; çocukken, yetişkinler o denli meşgul göründükleri ve insan onların yaptıklarına hiçbir anlam veremediği için önemli ve büyük görünen şeylerle içli dışlı olmuş halde etrafta dolaşırken olduğu gibi yalnız olmak.

Ve insan günün birinde büyüklerin uğraşlarının değersiz, mesleklerinin taş gibi katılaşıp yaşamla artık hiçbir bağlarının kalmadığını gördü mü, o zaman buna neden bir çocuk gibi sanki yabancı bir şeye bakıyormuşçasına kendi dünyasının derinliklerinden, iş, statü ve meslek demek olan kendi yalnızlığının genişliğinden bakmaya devam etmesin? Neden bir çocuğun bilgelik dolu anlamayışını, karşı koyma ve aşağılamayla değiş tokuş etmek istesin? Çünkü anlamamak tek başına olmaktır, karşı durma ve aşağılama ise insanın kendisini bu araçlarla ayırmak istediği şeye katılım göstermesidir.

İçinizde taşıdığınız dünyayı düşünün Sevgili Beyefendi, ve bu düşünmeye ne ad verirseniz verin; ister kendi çocukluğunuzu anımsamak deyin buna, ister geleceğinize duyduğunuz özlem, —yalnız içinizde yükselmekte olan şeye dikkat kesilin ve onu, çevrenizde algıladığınız her şeyin üzerine koyun. İçinizin en derinlerinde yaşananlar bütün sevginize layıktır, bir şekilde, içinizde yaşananlar üzerine çalışmalısınız ve insanlara karşı duruşunuzu kafanızda aydınlatmak için fazla zaman ve cesaret yitirmemelisiniz. Kim söylüyor ki size, bir duruşunuz olduğunu? —Biliyorum, çetin ve size karşı çelişkilerle dolu bir mesleğiniz var, bu yakınışınızı önceden görmüştüm ve bunun geleceğini biliyordum. Artık bir kere olduğu için,

sizi yatıştıramam, tek yapabileceğim, bütün meslekler böyle değil midir, mesleği icra edenden böyle bir dolu şey talep etmezler mi, bireye karşı düşmanlıkla dolu, susup somurtarak soğuk görevlerine katlananların nefretini adeta eme eme doymuş değil midirler, diye düşünmenizi öğütlemek olabilir sadece. Şimdi içinde yaşamak zorunda olduğunuz iş, diğer işlerden daha ağır bir gelenek, önyargı ve yanılgı yükü altında değil. Ve eğer daha büyük bir özgürlük sunuyormuş gibi yapan işler varsa bile, kendi içinde geniş ve ferah ve gerçek yaşamı oluşturan büyük şeylerle ilişki içinde olan bir iş yoktur. Yalnız olan birey sadece, derin yasaların altına bir nesne gibi yerleştirilmiştir, ve eğer kişi dışarı çıkar ve yükselmekte olan sabahın içine yürürse veya dışarı, olaylarla dolu akşamın içine bakarsa ve eğer ki orada neler yaşandığını hissederse, o zaman bütün işler, meslekler bir ölünün üzerinden düşer gibi düşer üzerinden, oysa capcanlı bir yaşamın ortasında duruyordur. Şimdi subay olarak deneyimlemek zorunda olduklarınızı Sevgili Bay Kappus, var olan her meslekte benzer şekilde hissedecektiniz, evet, hiçbir iş yapmasanız da, toplumla yalnızca hafif ve bağımsız bir temas aramış olsaydınız bile, insanı daraltan bu histen kendinizi kurtaramayacaktınız. —Her yerde böyledir bu; ama bu korkmak veya üzülmek için bir sebep değil; insanlarla aranızda bir ortak nokta yoksa, sizi terk etmeyecek şeylerin yakınında olmaya çalışın; geceler hâlâ buradalar ve ağaçların arasından ve çok ülkenin üzerinden esip giden rüzgârlar burada; nesneler ve hayvanlar arasında her şey olaylarla dolu hâlâ, bu olaylara iştirak edebilirsiniz; ve çocuklar, siz çocukken nasıldıysanız hâlâ öyleler, o kadar üzgün

ve mutlular, —ve çocukluğunuzu düşündünüz mü yine onlar arasında, yalnız çocuklar arasında yaşamaya başlarsınız, yetişkinler bir hiçtir, onurlarının hiçbir değeri yoktur.

Çocukluğunuzu ve çocukluğunuzla bağlantılı basitlik ve sessizliği düşünmek, çocukluğun her yanında beliren Tanrı'ya artık inanamadığınız için sizi korkutuyor, size işkence ediyorsa eğer, o zaman kendinize, Tanrı'yı gerçekten de kaybettiniz mi, diye bir sorun kendinize sevgili Bay Kappus. Daha doğru olan, Tanrı'ya henüz hiç sahip olmadığınız değil mi aslında? Çünkü ne zaman olmuş olabilir ki bu? Erkeklerin ancak güçlükle taşıyabildikleri ve ağırlığı altında yaşlıların ezildiği Tanrı'yı, bir çocuğun taşıyabileceğine inanıyor musunuz? Ona gerçekte sahip olan birinin onu bir küçük taş gibi kaybedebileceğine inanıyor musunuz, yoksa siz de, ona sahip olanın artık sadece onun tarafından kaybedilebileceğini düşünmüyor musunuz? —Eğer ama Tanrı'nın hem çocukluğunuzda hem de ondan önce var olmadığını fark ediyorsanız, İsa'nın özlemi tarafından kandırıldığını ve Muhammed'in gururu tarafından aldatıldığını sezinliyorsanız, —ve onun şimdi, onun hakkında konuştuğumuz şu saat içinde de var olmadığını dehşetle hissediyorsanız, —o halde, hiçbir zaman var olmamış Tanrı'yı geçmişte kalmış biri gibi özleme ve sanki kaybolmuş gibi arama hakkını size veren nedir?

Neden onun, ezelden beri yakında gelmesi beklenen, ileride gelecek olan, yapraklarının biz olduğumuz bir ağacın sonsuz meyvesi olduğunu düşünmüyorsunuz? Onun doğumunu müstakbel zamanlara fırlatıp atmaktan ve hayatınızı, büyük bir hamileliğin tarihindeki acılı ve güzel bir gün gibi yaşamaktan sizi ne alıkoyuyor? Olup biten her şeyin tekrar tek-

rar bir başlangıç olduğunu görmüyor musunuz ve başlamak özünde her zaman böylesine güzelken, bunlar O'nun başlangıcı olamaz mı? O eğer en mükemmel olan ise, bolluk ve fazlalık içinden kendisini seçebilsin diye, ondan *önce* ondan daha az değerde bir şeylerin olması gerekmez mi? —Her şeyi içerisinde kapsaması için en sonuncu olması gerekmez mi? Ve olmasını istediğimiz O, geçmişte var olmuş olsaydı bizim ne anlamımız olurdu?

Arıların bal yapması gibi, biz de her şeyin en tatlı özünü alıp O'nu inşa ediyoruz. Hatta (salt sevgiden kaynaklandığı müddetçe) küçük ve değersiz olanla, göze çarpmayanla başlıyoruz, çalışmayla ve dinlenmeyle sonra, bir susuşla veya küçük, yalnız bir sevinçle, yalnız başımıza veya bize katılan ve yandaşlık eden olmadan yaptığımız her şeyle başlıyoruz O'na; yaşayamayacağımız, atalarımız bizi nasıl yaşayamadılarsa öyle yaşayamayacağımız O'na. Ve yine de onlar, uzun zaman önce göçüp gitmiş bu insanlar; mizaç olarak, kaderimiz üzerinde bir yük, uğuldayan kan, zamanın derinliklerinden yükselen bir jest olarak içimizdeler.

Bir gün O'nun, en uzak, en dışta olanın içinde olacağınız umudunu sizden alabilecek bir şey var mı?

Noel'i, Sevgili Bay Kappus, bu inançlı duygu, yani O'nun başlamak için belki sizin tam da bu yaşama korkunuza muhtaç olduğu duygusu içinde kutlayın; içinde bulunduğunuz geçiş döneminin tam da bu günleri belki de, bir zamanlar çocukken nefes nefese O'nun için çalışmış olduğunuz gibi, içinizde her şeyin O'nun için çalışmakta olduğu bir zamandır. Sabırlı olun, hoşnutsuzluktan uzak durun ve yapabileceğimiz en asgari şe-

Arıların bal yapması gibi, biz de her şeyin en tatlı özünü alıp O'nu inşa ediyoruz. Hatta (salt sevgiden kaynaklandığı müddetçe) küçük ve değersiz olanla, göze çarpmayanla başlıyoruz, çalışmayla ve dinlenmeyle sonra, bir susuşla veya küçük, yalnız bir sevinçle, yalnız başımıza veya bize katılan ve yandaşlık eden olmadan yaptığımız her şeyle başlıyoruz O'na; yaşayamayacağımız, atalarımız bizi nasıl yaşayamadılarsa öyle yaşayamayacağımız O'na.

yin, O'nun oluşunu, bahar gelmek istediği zaman yeryüzünün yaptığından daha fazla zorlaştırmamak olduğunu düşünün.

Ve mutlu ve huzurlu olun.

Sizin:
Rainer Maria Rilke

7. Mektup

Roma, 14 Mayıs 1904

Sevgili Bay Kappus,

Son mektubunuzu almamın üzerinden epey zaman geçti. Kırılmayın bunun için bana; önce işlerim, sonra rahatsızlığım ve sonunda da hastalık beni bu cevabı, size huzurlu ve iyi günlerden gelmesini istediğim bu cevabı yazmaktan alıkoydu hep. Şimdi kendimi yine biraz daha iyi hissediyorum (o kötü ve dengesiz geçiş günleriyle baharın başlangıcı burada da ciddi olarak hissedildi) ve size, Sevgili Bay Kappus, sonunda selamlarımı gönderebiliyor ve mektubunuzla ilgili şu veya bu konu hakkında elimden geldiğince bir şeyler söyleyebiliyorum.

Görüyorsunuz: Sonenizi kopya ettim, çünkü güzel ve sade buldum ve doğmuş olduğu biçim içinde çok sessiz bir terbiyeyle ilerlediğini düşünüyorum. Okuma şansını yakalamış

olduğum dizeleriniz içinde en iyileri. Ve şimdi size o kopyayı veriyorum, çünkü insanın kendi çalışmasını bir başkasının yazısıyla yeniden karşısında bulmasının önemli ve yeni deneyimlerle dolu olduğunu biliyorum. Dizeleri, sanki başkasının dizeleriymiş gibi okuyun, onların ne kadar çok sizin olduğunu içinizin en derinlerinde hissedeceksiniz. —

Bu soneyi ve mektubunuzu defalarca okumak benim için bir zevkti, ikisi için de teşekkür ederim size.

İçinizde bir şeyin yalnızlığınızdan dışarı çıkmak istemesinin, yalnızlığınız konusunda kafanızı karıştırmasına izin vermemelisiniz. Eğer onu sakin, soğukkanlı ve bir araç gibi kullanırsanız tam da bu istek yalnızlığınızı geniş bir alana yaymanızda size yardımcı olacaktır. İnsanlar (geleneklerin yardımıyla) her şeyi kolay yoldan, kolayın en kolayı doğrultusunda çözmüşlerdir; fakat bizim zor olana tutunmamız gerektiği aşikar; canlı olan her şey zor olana tutunur, doğadaki her şey kendi meşrebince büyür ve savunur kendini, kendiliğinden kendine hastır, ne pahasına olursa olsun ve bütün dirençlere karşı koyarak böyle olmaya çalışır. Az şey biliyoruz, ama zor olana tutunmamız gerektiği, bizi terk etmeyecek bir kesinliktir; yalnız olmak iyidir, çünkü yalnızlık zordur; bir şeyin zor olması, onu yapmamız için fazladan bir sebebin daha olduğu anlamına gelmelidir.

Sevmek de iyidir: Çünkü sevmek zordur. Bir insanın başka bir insanı sevmesi: Bu, belki de bize verilmiş görevlerin en zoru, en büyüğüdür, son prova ve sınavdır, diğer bütün işlerin onun için sadece hazırlık olduğu bir iştir. Bu yüzden, her alanda toy olan genç insanlar henüz sevemezler: Onların sevmeyi öğrenmeleri gerekir. Tüm varlıklarıyla, yalnız, ürkek, güm güm

Bir insanın başka bir insanı sevmesi: Bu, belki de bize verilmiş görevlerin en zoru, en büyüğüdür, son prova ve sınavdır, diğer bütün işlerin onun için sadece hazırlık olduğu bir iştir. Bu yüzden, her alanda toy olan genç insanlar henüz sevemezler: Onların sevmeyi öğrenmeleri gerekir. Tüm varlıklarıyla, yalnız, ürkek, güm güm atan kalplerinin etrafında toplanmış bütün güçleriyle sevmeyi öğrenmeleri gerekir.

atan kalplerinin etrafında toplanmış bütün güçleriyle sevmeyi öğrenmeleri gerekir. Öğrenme zamanı her daim uzun, kapalı bir zamandır, bu yüzden sevmek uzun süreyle ve epey içine uzanır yaşamın –: Yalnızlık, seven insan için yükseltilmiş ve derinleştirilmiş bir kendi başına olmaktır. Sevmek ilk başta, birisinin içinde yitmek, kendini birine teslim etmek ve bir başkasıyla birleşmek demek değildir (çünkü aydınlanmamış ve tamamlanmamış, henüz düzene kavuşmamışların birleşmesi neye yarar ki? Birey için olgunlaşmak, kendi içinde bir şey olmak, dünya olmak, başka birisi uğruna kendisi için bir dünya olmak yüce bir vesiledir, ona yöneltilmiş büyük, alçakgönüllülükten tümüyle uzak bir istektir, onu seçen ve geniş mesafelere çağıran bir şeydir. Gençler kendilerine sunulan sevgiyi sadece bu anlamda, kendi üzerlerine çalışma görevi olarak ("gece gündüz kulak vermek ve çekiç sallamak") kullanabilirler. Birisinin içinde yitmek, kendini birine teslim etmek ve her türden birliktelik (daha uzun, uzun süreler biriktirmek ve toplamak zorunda olan) gençlere göre değildir; sonlu olmak, insan hayatlarının şimdi hemen hiç yetmediği şey budur belki de.

Fakat bu noktada gençler o kadar sık ve o kadar ağır yanılgıya düşüyorlar ki: Aşkla bir kuşatıldılar mı (sabırsız olmak yapılarında var) birbirlerinin üzerine atılıyorlar, oldukları gibi, bütün o dağınıklık, düzensizlik ve karmaşalarıyla kendilerini etrafa saçıyorlar...: Ondan sonra ne olsun ki? "Beraberliğimiz" olarak nitelendirdikleri, seve seve "mutluluğumuz" ve ellerinde olsa "geleceğimiz" adını vermek istedikleri bu yarı kırık dökükler yığınıyla hayat ne yapsın ki? Böylelikle herkes bir başkası uğruna kendini kaybediyor, karşısındakini kaybediyor ve gelmek istemiş olan çok sayıda insanı kaybediyor. Ve

genişliklerle imkânları kaybediyor; alçak sesli, sezgiyle dolu şeylerin yaklaşıp kaçmasını verip onun yerine içinden artık hiçbir şeyin çıkamayacağı korkunç bir çaresizlik alıyor; birazcık bulantı, hayal kırıklığı, sefalet ve umuma açık sığınaklar gibi bu en tehlikeli yol üzerine bol sayıda yerleştirilmiş çok sayıda gelenekten birine sığınmaktan başka bir şey değil. İnsani yaşantının hiçbir alanı geleneklerle bu denli donatılmış değildir: birbirinden farklı buluşların ürünü cankurtaran kemerleri, botlar ve simitler orada hazır bekler; toplumsal anlayış her türden sığınak yaratmasını bilmiş, aşk yaşamını bir eğlence olarak kabul etme eğiliminde olduğu için bu yaşama da kolayca biçim vermesi gerekmiştir; halka açık eğlenceler gibi ucuz, tehlikesiz ve güvenli.

Gerçi yanlış, yani kendilerini basitçe teslim ederek ve yalnızlıklarını terk ederek seven çok sayıda genç (ortalama insan tabii hep bu şekilde sevmeye devam edecek–) yaptıkları kabahatin boğuculuğunu hissetmekte ve kendilerini içinde buldukları bu durumu kendilerine has şahsi yollarla yaşanılabilir ve verimli kılmak istemektedirler –; çünkü doğaları onlara, sevgi sorunlarının genelden yola çıkarak ve şu veya bu uzlaşmaya göre, önemli olan diğer her şeyden daha da düşük bir ihtimalle ancak çözülebileceğini söylemektedir; bu sorunların, her durumda yeni, özel, sadece kişisel bir cevap gerektiren, insandan insana yöneltilmiş yakın sorular olduğunu söylemektedir –: Fakat birbirleri içine karışmış, birbirleri arasındaki sınırları ve ayrımları kaldırmış, yani artık kendilerine ait hiçbir şeyleri olmayan bu insanlar kendilerinden, çoktan yerin altına gömülmüş yalnızlıklarının derinliklerinden nasıl çıkış yolu bulsunlar?

Ortak bir çaresizlikle hareket ediyorlar, gözlerine çarpan

(örneğin evlilik gibi) bir gelenekten o zaman en iyi niyetlerle kaçmak istediler mi, sesi daha az çıkan, ama tıpkı o kadar ölümcül bir geleneksel çözümün kıskacına takılıyorlar; çünkü o zaman çevrelerindeki her şey —gelenek olmuş oluyor; orada, vaktinden önce iç içe geçip kaynaşmış ve kasvetli bir beraberlikle hareket edilen yerde her hareket gelenekseldir: Böylesi bir kafa karışıklığının yol açtığı her ilişkinin, istediği kadar alışılmadık (yani alışılmış anlamda ahlaka mugayir) olsun, kendine ait bir geleneği vardır; evet, bu anlamda hatta ayrılık bile geleneksel bir adım, bir güç ve meyveden yoksun, kişisel olmayan tesadüfi bir karardır.

Kim ciddiyetle bakarsa, zor olan ölüm için olduğu gibi, zor olan sevgi için de henüz bir açıklamanın, bir çözümün, bir işaret veya yolun bulunmamış olduğunu fark eder; ve üzerleri örtük halde taşıdığımız ve açmadan başkalarına devrettiğimiz bu iki ödev için bir anlaşmaya dayanan ortak bir kural keşfedilemeyecektir. Fakat bu büyük meseleler bizlerin, bireylerin karşısına, *birey* olarak yaşamı denemeye başladığımız ölçüde ve daha da yakından çıkacaktır. Zorlu sevme işinin gelişimimize yönelttiği istekler bir yaşama sığmayacak kadar büyüktürler ve biz toylar bu isteklerin üstesinden gelemeyiz. Fakat buna rağmen dayanır ve insanların kendi varoluşlarının en ama en ciddi yanından kaçıp arkasından saklanmış olduğu tüm o hafif ve hafifmeşrep oyunda kendimizi kaybetmek yerine bu sevgiyi bir yük, bir çıraklık dönemi olarak görürsek, —o zaman, bizden uzun zaman sonra gelecekler belki de küçük bir ilerleme ve rahatlama hissedeceklerdir; bu epey bir şey demektir.

Tek bir insanın [*einzelnen Menschen*] ikinci tek bir insanla olan ilişkisine önyargısız ve nesnel gözle bakmaya işte ancak

şimdi başlıyoruz ve böyle ilişkileri yaşama girişimlerimizin önünde bir örnek bulunmuyor. Buna rağmen zamanın değişimi içinde, bizim ürkek toyluğumuza yardım etmek isteyen birçok şey var.

Yeni ve kendilerine özgü gelişimleri içinde kız ve kadın, ancak geçici bir süre için erkeklerin iyi ve kötü davranışlarının taklitçisi olacak, erkek mesleklerini tekrarlayacaklardır. Böylesi geçiş dönemlerinin belirsizliği geçtikten sonra, kadınların o çok sayıda ve çeşitteki (çoğunlukla gülünç) kılık değiştirmelere sadece, en kendilerine has özlerini diğer cinsin çarpıtan etkilerinden temizlemek için başvurmuş oldukları görülecektir. Yaşamın, içlerinde daha doğrudan, daha verimli ve daha güven dolu biçimde oyalanıp yaşadığı kadınların, esasında, bedensel bir meyvenin ağırlığıyla yaşamın yüzeyinin altına çekilmemiş, kibirli ve aceleci biçimde sevdiğini düşündüğü şeyi küçümseyen erkekten daha olgun, daha insani insanlar olmaları gerekir. Kadının acılar ve aşağılanmalar içinde taşınmış insanlığı, kadın, dışsal statüsünün dönüşümleri içindeki salt-dişilik geleneklerini sıyırıp attığında gün yüzüne çıkacak ve bugün bunun gelmekte olduğunu hissetmeyen erkekler bu duruma şaşırıp darbe alacaklardır. Günün birinde (ki şimdiden, özellikle Kuzey ülkelerinde buna dair güven veren işaretler dile gelip ışıldıyor), günün birinde öyle bir kız ve kadın kendini gösterecek ki, bu kadının ismi artık erkeğin karşıtı anlamına gelmeyecek sadece, artık kendi özünde bir şey, insana bir tamamlamayı/bütünleşmeyi ve sınırı değil, sadece yaşamı ve varoluşu düşündüren bir şey olacak –: dişi insan.

Bu ilerleyiş, şimdilerde yanılgılarla dolu (ilk olarak, aşılıp arkada bırakılmış erkeklerin iradesine çok karşı olacak bu)

sevgi yaşantısını dönüştürecek, temelden değiştirecek, bu yaşantıyı yeniden biçimlendirip erkekten kadına değil de, insandan insana kastedilmiş bir ilişki haline getirecek. Ve bu (sonsuz derecede düşünceli ve alçak sesli, bağlanıp çözülmelerde iyi ve açık biçimde gerçekleşecek) daha insani sevgi, bizim boğuşarak ve büyük çilelerle hazırlamakta olduğumuz o sevgiye, iki yalnızlığın birbirini koruması, sınırlaması ve selamlamasından ibaret olan sevgiye benzeyecek.

Ve bir de şu var: Vaktiyle, siz bir çocukken sırtınıza yüklenmiş olan o büyük sevginin yitip gittiğini sanmayın; büyük ve iyi dileklerin, bugün hâlâ sizi yaşatan hedeflerin içinizde o zamanlar olgunlaşmamış olduğunu söyleyebilir misiniz? Sanıyorum, bu sevginin hafızanızda bu denli güçlü ve etkili yer etmesinin nedeni, sizin ilk derin tekbaşınalığınız, içinizde yaşamınız için yapmış olduğunuz ilk çalışmanız olmasıydı. —Bütün iyi dileklerim sizinle olsun Sevgili Bay Kappus!

Sizin:
Rainer Maria Rilke

SONE

Titretir bütün yaşamımı,
Feryatsız, iniltisiz koyu karanlık bir acı.
En sessiz günlerimin takdisidir
Düşlerimin çiçeğimsi, saf karları:

Fakat bazen keser yolumu o büyük soru.
Küçülür ve geçerim önünden buz gibi,
Gelgitini ölçmeye cesaret edemediğim
Bir gölün önünden geçer gibi.

Ve sonra bir elem çöker üzerime.
Ara sıra bir yıldızın parıldattığı ışıltısız
Yaz gecelerinin grisi gibi kasvetli bir elem.

Sevgiye uzanır o zaman ellerim,
Sıcak dudaklarımın bulamadığı sözcüklerle
Yakarmak istediğim için.

(Franz Kappus)

8. Mektup

Borgeby Gård, Flädie, İsveç, 12 Ağustos 1904

Size yine bir süre bir şeylerden bahsetmek istiyorum Sevgili Bay Kappus, oysa size yardım edebilecek neredeyse hiçbir şey söyleyemiyorum, sizin için faydalı hemen hiçbir şey yok söyleyebileceğim. Çokça ve büyük üzüntüler yaşadınız, geçip gitti hepsi. Ama bu geçip gidişin de sizin için zor olduğunu, canınızı sıktığını söylüyorsunuz. Fakat, lütfen, bir düşünün, bu büyük üzüntüler daha ziyade orta yerinizden geçip gitmediler mi? İçinizde birçok şey dönüşüme uğramadı mı, üzgün olduğunuz zamanlarda bir yerde, varlığınızın bir yerinde değişim geçirmediniz mi? Tehlikeli ve kötü olanlar, sesleri duyulmasın diye insanlar arasına taşınan üzüntülerdir sadece; yüzeysel ve budalaca tedavi edilen hastalıklar gibi sadece biraz gerilerler ve kısa bir aradan sonra daha da korkunç bir şekilde patlak verirler; insanın içinde birikirler, yaşanmamış, horlanmış, yitiril-

miş yaşamdır onlar, insanın ölmesini sağlayabilecek bir yaşam. Bilgimizin eriştiğinden daha ilerisini, sezgilerimizin duvarlarının daha ötesini görmemiz mümkün olsaydı eğer, o zaman, üzüntülerimize sevinçlerimizden daha büyük bir güvenle katlanırdık belki de. Çünkü içimize yeni bir şeyin, bilinmedik bir şeyin adım attığı ânlardır bunlar; duygularımız ürkek bir çekingenlik içinde suspus olur, içimizdeki her şey geriye çekilir, bir sessizlik doğar ve kimsenin tanımadığı o Yeni tüm bunların ortasında durur ve susar.

Sanıyorum, neredeyse bütün üzüntülerimiz bir felç gibi duyumsadığımız gerilim ânlarıdır, çünkü yabancılaşmış hislerimizin yaşadığını artık duymayız. Çünkü içimize adım atmış o yabancı varlıkla tek başımızayızdır; çünkü tanıdık ve alışık olduğumuz her şey bir ân için elimizden alınmıştır; çünkü bir geçidin orta yerinde duruyoruzdur, halbuki durup kalamayacağımız bir yerdir burası. Üzüntü bu yüzden de geçip gider: İçimizdeki o yeni, gelip içimize katılmış şey kalbimizin içine adımını atmış, kalbimizin en içteki odasına girmiştir ve artık orada da değildir, —kanımıza karışmıştır bile. Ve neydi bu, öğrenemeyiz. Bizi kolaylıkla, hiçbir şey olmadığına inandırabilirler, ama yine de, içerisine bir konuğun ayak basmış olduğu bir evin geçirdiği gibi bir dönüşüm geçirmişizdir. Gelenin kim olduğunu söyleyemeyiz, bunu belki de hiçbir zaman bilemeyeceğiz, ama geleceğin içimize bu şekilde girmekte olmasının sebebinin, vuku bulmadan çok önce içimizde dönüşüm geçirmek olduğunu gösteren çok sayıda işaret var. Üzgünken yalnız ve dikkatli olmak bu yüzden bu kadar önemlidir: Çünkü geleceğimizin içimize ayak bastığı o sözde olaysız ve kaskatı ân, geleceğin sanki dışarıdanmış gibi başımıza geldiği o diğer yüksek

sesli ve tesadüfi ândan çok daha yakın durur yaşama. Üzgünler olarak ne kadar sessiz, sabırlı ve açık olursak, Yeni, içimize o kadar derinden ve şaşmaz biçimde işler, onu o denli daha iyi bizim kılarız, o denli daha fazla kaderimiz olacaktır ve eğer ki bu, ileride bir gün olursa (yani: bizim içimizden çıkarak başkalarına geçerse), kendimizi en içimizde ona akraba ve yakın hissedeceğiz. Ve gereklidir bu. Yabancı bir şeyin değil, sadece uzun süreden beri bize ait olanın başımıza gelmesi –ki gelişimimiz giderek bu yönde ilerleyecektir– gereklidir. O kadar çok hareket kavramının yeniden düşünülmesi gerekti ki; adına kader dediğimiz şeyin dışarıdan insanların içine girmediği, insanların içinden dışarı çıktığı da yavaş yavaş fark edilecektir. Yalnız, çok sayıda insan, kaderinin içinde yaşarken onu içine çekip dönüştürmemiş olduğu için, içinden çıkan şeyin farkına varmamıştır; bu insanlara içlerinden çıkan şey o kadar yabancı gelmiştir ki, yaşadıkları kargaşa dolu korkuyla, bunun tam da şimdi içlerine girmiş olduğunu sanmışlardır, çünkü içlerinde daha önce buna benzer bir şeyle karşılaşmamış olduklarına yemin etmişlerdir. İnsanlar nasıl ki uzun süre güneşin hareketi konusunda yanılmışlardı, gelmekte olanın hareketi konusunda da hâlâ öyle yanılmaktalar. Gelecek, olduğu yerde duruyor Sevgili Bay Kappus, bizse sonsuz mekân içinde hareket ediyoruz.

İşimiz nasıl zor olmasın ki?

Ve yalnızlık konusuna dönersek, yalnızlığın esasında seçilebilecek veya bırakılacak bir şey olmadığı gittikçe daha açık hale gelmekte. Yalnızız. İnsan kendini bu konuda aldatabilir ve sanki öyle değilmiş gibi yapabilir. Hepsi bu. Ama bundan çok daha iyisi yalnız olduğumuzu fark edip kabul etmek,

İnsanlar nasıl ki uzun süre güneşin hareketi konusunda yanılmışlardı, gelmekte olanın hareketi konusunda da hâlâ öyle yanılmaktalar. Gelecek, olduğu yerde duruyor Sevgili Bay Kappus, bizse sonsuz mekân içinde hareket ediyoruz.

evet, hatta işe bu fark edişten başlamaktır. O noktada elbette başımızın döndüğü olacaktır; çünkü gözümüzün, üzerlerinde dinlenmeyi âdet edindiği tüm noktalar elimizden alınır, artık yakın hiçbir şey kalmaz, uzak olan her şey sonsuz derecede uzaktır. Kim odasından alınır ve hemen hemen hiçbir hazırlık ve geçiş olmadan koca bir dağın tepesine konursa benzer şeyleri hissedecektir: Eşi benzeri olmayan bir güvensizlik, isimsiz olana terk edilmişlik onu neredeyse mahvedecektir. Düştüğünü düşünecek veya mekâna fırlatıp atıldığını veya bin parçaya dağıtıldığını sanacaktır: Duyularının durumunun arkasından yetişmek ve açıklığa kavuşturmak için beyninin ne devasa bir yalan uydurması gerekir. Yalnızlaşan kişi için bütün uzaklıklar, bütün ölçüler böyle değişir; bu değişikliklerin çoğu birdenbire gerçekleşir ve sonra, dağın zirvesindeki o adama olduğu gibi, alışılmadık kuruntular ve büyüyerek, katlanılır olan her şeyi aşıyor gibi görünen garip hisler meydana gelir. Fakat bunu yaşamamız da gereklidir. Kendi varlığımızı mümkün olduğunca *geniş* olarak kabul etmeliyiz; içinde her şey, eşi görülmemiş olan da mümkün olmalıdır. Bu, esasında bizden istenen tek cesarettir: karşımıza çıkabilecek en garip, en acayip ve en açıklanamaz olana karşı cesur olmak. İnsanların bu anlamda korkak olmaları yaşama sonsuz zararlar verdi; "görüngü" adı verilen yaşantılar, bütün o "ruhlar âlemi", ölüm, bize yakın olan bütün bu şeyler gündelik savunmalar yüzünden yaşamın o denli dışına itilmişlerdir ki, onları kavrayabileceğimiz duyularımız körelmiştir. Tanrı hakkında konuşmaya ise hiç gerek yok. Fakat açıklanamaz olana karşı duyulan korku sadece bireyin varlığını yoksullaştırmakla kalmadı, aynı zamanda iki insan arasındaki ilişkiler de ondan dolayı kısıtlan-

Fakat açıklanamaz olana karşı duyulan korku sadece bireyin varlığını yoksullaştırmakla kalmadı, aynı zamanda iki insan arasındaki ilişkiler de ondan dolayı kısıtlandı, adeta sonsuz olanakların nehir yatağından çıkarılıp kıyıda hiçbir şeyin yaşanmadığı kıraç bir yere kondu. Çünkü insani ilişkilerin bu denli tarifi imkânsız şekilde monoton ve yenilikten uzak bir biçimde mütemadiyen tekrarlanmasını sağlayan yalnız miskinlik değildir, insanın, üstesinden gelemeyeceğini sandığı herhangi bir yeni ve ne olduğu önceden anlaşılamayan yaşantı karşısında duyduğu ürkekliktir bu.

dı, adeta sonsuz olanakların nehir yatağından çıkarılıp kıyıda hiçbir şeyin yaşanmadığı kıraç bir yere kondu. Çünkü insani ilişkilerin bu denli tarifi imkânsız şekilde monoton ve yenilikten uzak bir biçimde mütemadiyen tekrarlanmasını sağlayan yalnız miskinlik değildir, insanın, üstesinden gelemeyeceğini sandığı herhangi bir yeni ve ne olduğu önceden anlaşılamayan yaşantı karşısında duyduğu ürkekliktir bu. Fakat sadece, her şeye hazırlıklı olan, hiçbir şeyi, en bilmecelerle dolu olanı bile dışarıda bırakmayan kişi, bir başkasıyla olan ilişkisini canlı bir şey olarak yaşayacak ve kendi varlığından bile son zerresine dek faydalanacaktır. Çünkü bireyin bu varlığını daha büyük veya daha küçük bir oda olarak düşündüğümüzde görülüyor ki, çoğu kişi odasının sadece bir köşesini, pencere önünde bir yeri, üzerinde bir aşağı bir yukarı gidip geldiği bir şeridi tanıyor. Böylelikle ellerinde kesin bir güvence olmuş oluyor. Ve yine de, Poe'nun öykülerindeki mahkûmları, korkunç zindanlarının biçimlerini elleriyle yoklamaya ve kaldıkları yerin sözlerle anlatılamayacak dehşetini yabancı addetmemeye iten o tehlike dolu güvensizlik çok daha insanidir. Fakat mahkûm değiliz biz. Etrafımıza tuzaklar ve ağlar yerleştirilmiş değil, bizi korkutacak veya canımızı sıkacak bir şey yok. Yaşamın içine, bize en uygun yaşam alanına konduk ve üstelik binlerce yıllık adaptasyonun ardından bu yaşama öyle benzer hale geldik ki, eğer hiç hareket etmez durursak, talihli bir mimikri sayesinde, çevremizi saran her şeyden bizi ayırt etmek neredeyse imkânsızdır. Dünyamıza karşı bir güvensizlik ve şüphe duymamız için bir neden yok, çünkü o bize karşı değil. Korkuları varsa bunlar bizim korkularımızdır, uçurumları varsa bu uçurumlar bize aittir, tehlikeler varsa bu dünyada, bu tehlikeleri sevmeye

çalışmamız gerekir. Ve yaşamımızı, bize, her zaman zor olana tutunmamız gerektiğini öğütleyen o ilkeye göre düzenlersek, şimdi henüz gözümüze en yabancı şeymiş gibi görünenler en yakın ve sadık dostumuz olacaklardır. Bütün halkların başlangıcında yer alan kadim mitleri, son ânda bir prensese dönüşen ejderhaların anlatıldığı o mitleri nasıl unutabiliriz; belki de yaşamımızın bütün ejderhaları, yalnızca bizi bir kez güzel ve cesur görmeyi bekleyen prenseslerdir. Belki de korkunç olan her şey en temelde, bizden çare bekleyen çaresizlerdir.

Bu yüzden Sevgili Bay Kappus, bir üzüntü, daha önce hiç görmediğiniz kadar büyük bir üzüntü önünüzde yükselirse, bir tedirginlik, ışık ve bulut gölgeleri gibi ellerinizin ve yaptığınız her şeyin üzerinde gezinirse ürkmemelisiniz. İçinizde bir şeylerin yaşanmakta olduğunu, yaşamın sizi unutmadığını, sizi elinde tuttuğunu düşünmelisiniz; yaşam, düşmenize izin vermeyecek. Herhangi bir endişeyi, acıyı, kasveti, bu ruh hallerinin içinizde neler yapmakta olduğunu bilmiyorken neden yaşamınızın dışında bırakmak isteyesiniz? Neden kendinizi, bütün bunların nereden geldiği ve nereye gitmek istediği sorusuyla sıkmak isteyesiniz? Geçiş döneminde olduğunuzu ve hiçbir şeyi dönüşmek kadar istemediğinizi biliyorken hem de. Yaşadıklarınızda hastalıklı bir şeyler varsa, hastalığın organizmanın kendini yabancı nesnelerden kurtarmak için kullandığı bir araç olduğunu aklınızdan çıkarmayın; bu aşamada organizmaya hasta olması, bütünüyle hastalık olması ve ondan kurtulması için yardım etmek gerekir sadece, çünkü onun ilerlemesi budur. İçinizde, Sevgili Bay Kappus, şimdi o kadar çok şey yaşanıyor ki; bir hasta gibi sabırlı olmak, iyileşme devresinde olan biri gibi geleceğe güvenle bakmak zorundasınız; çünkü

belki de ikisi birdensiniz. Dahası var: Aynı zamanda, kendini gözetim altında tutmak zorunda olan doktorsunuz da. Fakat her hastalıkta, doktorun beklemekten başka bir şey yapamadığı çok gün olur. Ve kendi doktorunuz olduğunuz müddetçe her şeyden önce yapmak zorunda olduğunuz şey budur.

Kendinizi çok fazla gözlemlemeyin. Başınıza gelenlere bakıp acele sonuçlar çıkarmayın; işi kendi akışına bırakın. Aksi halde kendinizi kolayca, şimdi başınıza gelen her şeyde doğal olarak payı olan geçmişinize suçlamalarla (yani: ahlaki açıdan) bakarken bulursunuz. Fakat çocukluğunuzun yanılgılarından, isteklerinden ve özlemlerinden içinizde şimdi etkin olanlar, hatırlayıp mahkûm ettiğiniz şey değil. Yalnız ve çaresiz bir çocukluğun olağanüstü koşulları o kadar ağır, o kadar karmaşık, o kadar çok etkiye terk edilmiş ve aynı zamanda, bütün o gerçek yaşamsal ilişkilerden öylesine koparılmış haldedirler ki, içlerine bir ayıp girdi mi, buna öyle hemen ayıp denemez. Zaten genel anlamda isimler konusunda çok dikkatli olmak gerekir; bir yaşamı paramparça eden çoğunlukla bir suçun adıdır, bu isimsiz ve şahsi eylemin kendisi değil, ki eylem belki de bu yaşamın çok kesin bir gerekliliğiydi ve yaşam onu bir çaba sarf etmeksizin kendisine katabilir. Ve harcadığınız gücün gözünüze bu kadar büyük gözükmesinin tek sebebi, zafere aşırı değer vermenizdir; üstesinden gelmiş olduğunuzu düşündüğünüz o "büyük" şey zafer değildir, oysa duygunuz konusunda haklısınız; büyük olan, daha o zamanlar elinizde o aldatmacanın yerine koyabildiğiniz bir şeyin, hakiki ve gerçek bir şeyin olmasıydı. Bu olmadan zaferiniz de ahlaki bir tepki olurdu sadece, büyük bir anlamı olmazdı, ama bu şekilde yaşamınızın bir parçası olmuş oldu. Sizin yaşamınızın, Sevgili Bay Kappus,

üzerine düşündüğümde içimden bir dolu iyi dilek geçen yaşamınızın. Bu yaşamın, çocukluktan çıkıp "büyük" şeylere ulaşmak için nasıl özlem duyduğunu hatırlıyor musunuz? Şimdi büyük şeylerden çıkıp daha büyük olanlara özlem duyduğunu görüyorum. Bu yüzden, zor olmaya bir son vermiyor, ama bu yüzden de büyümeyi bırakmayacak.

Ve size bir şey daha söylemem gerekirse, o da şu olur: Sanmayın ki size teselli vermeye çalışan kişi, size bazen iyi gelen o sade ve sessiz sözler arasında rahatça yaşayıp gidiyor. Yaşamında çokça çile ve üzüntü var ve sizin bir hayli gerinizde kalıyor. Ama yaşamı eğer başka türlü olsaydı, o zaman bu sözleri asla bulamazdı.

Sizin:
Rainer Maria Rilke

9. Mektup

Furuborg, Jonsered, İsveç, 4 Kasım 1904

Sevgili Bay Kappus,

Mektupsuz geçen bu süre içinde kâh yollardaydım, kâh o kadar işim vardı ki, yazamadım. Ve bugün de yazmak zorluyor beni, çünkü o kadar çok mektup yazmam gerekti ki, elim yoruldu. Dikte ettirebilsem, çok şey söylerdim size, ama durum böyleyken, uzun mektubunuza karşılık şu birkaç kelimeyi kabul edin lütfen.

Sizi o kadar sık ve yoğun iyi dileklerle düşünüyorum ki Sevgili Bay Kappus, bunların size bir şekilde yardımı dokunması gerekir. Mektuplarım size gerçekten yardım edebilirler mi, bundan sıklıkla şüphe duyuyorum. Evet, ediyorlar, demeyin. Onları sakince ve çok müteşekkir olmadan alın, bekleyelim bakalım, hayat neler gösterecek.

Ve şüphenizi *terbiye ederseniz* iyi bir özellik haline gelebilir. Şüpheniz *alim* olmalı, eleştiri olmalı. Ne zaman size bir şeyi zehir etmek isterse, ona bu şeyin *neden* çirkin olduğunu sorun, kanıtlar isteyin ondan, sınayın onu, o zaman içinizdeki şüpheyi belki çaresiz ve mahcup bulacaksınız, belki aynı zamanda da isyankar. Fakat yılmayın, argümanlar isteyin ve her defasında bu şekilde, dikkatli ve tutarlı hareket edin, yıkıcı olmaktan çıkıp en iyi işçilerinizden biri olacağı gün gelecektir, —yaşamınızı kurmakta olanlar içinde en beceriklisi belki de.

Mektubunuzdaki her bir sözünüze değinmemin bir faydası yok belki de; çünkü şüphe duymaya olan eğiliminiz veya dışsal ve içsel yaşamınız arasında uyum sağlamaya ehil olmayışınız veya bunlar dışında sizi sıkan bütün her şey hakkında söyleyebileceğim –: daha önce de söylemiş olduğum gibi şunları söyleyebilirim sadece: tek dileğim, içinizde, katlanmak için yeterince sabır, inanmak için yeterince sadelik bulmanızdır; umarım, zor olana ve başkaları arasındaki yalnızlığınıza gitgide daha fazla güven duyarsınız. Ve ayrıca, bırakın yaşam başınıza gelsin. İnanın bana: Yaşam haklıdır, ne olursa olsun.

Ve duygulara gelince: Sizi yoğunlaştırıp yücelten bütün duygular temizdir; temiz olmayan, varlığınızın yalnız *bir* tarafını kavrayan ve sizi bu şekilde çarpıtan duygudur. Çocukluğunuza ilişkin düşünebildiğiniz her şey iyidir. Sizi çoğaltan, şimdiye kadar en iyi saatlerinizdeki halinizden daha fazla yapan her şey doğrudur, yerindedir. Bütün kanınıza işlemişse, bir esriklik, bir kasvet değil de, en dibine kadar görülen bir sevinçse bütün büyüyüp güçlenmeler iyidir. Anlıyor musunuz ne demek istediğimi?

Ve şüphenizi *terbiye ederseniz* iyi bir özellik haline gelebilir. Şüpheniz *alim* olmalı, eleştiri olmalı. Ne zaman size bir şeyi zehir etmek isterse, ona bu şeyin *neden* çirkin olduğunu sorun, kanıtlar isteyin ondan, sınayın onu, o zaman içinizdeki şüpheyi belki çaresiz ve mahcup bulacaksınız, belki aynı zamanda da isyankar. Fakat yılmayın, argümanlar isteyin ve her defasında bu şekilde, dikkatli ve tutarlı hareket edin, yıkıcı olmaktan çıkıp en iyi işçilerinizden biri olacağı gün gelecektir, —yaşamınızı kurmakta olanlar içinde en beceriklisi [*klügste*] belki de.

Bugün size söyleyebileceklerimin hepsi bu kadar Sevgili Bay Kappus. Ama size aynı zamanda, şimdi Prag'daki 'Deutsche Arbeit' dergisinde yayımlanmış olan küçük bir şiirin ayrı basımını gönderiyorum. Orada size yaşamdan ve ölümden, ikisinin de büyük ve harika olduğundan söz etmeye devam ediyorum.

Sizin:
Rainer Maria Rilke

10. Mektup

Paris, Noel'in ikinci günü, 1908

Sizden bu güzel mektubu aldığımda ne kadar mutlu olduğumu bilmeniz gerek Sevgili Bay Kappus. Bana verdiğiniz haberler, ki şimdi yine gerçek ve dile getirilebilir nitelikteler, gözüme iyi haberlermiş gibi geliyorlar ve ne kadar üzerlerine düşündüysem bunların gerçekten de iyi haberler olduklarını o kadar fazla hissettim. Bunu size aslında Noel akşamında elinize geçecek şekilde yazmak istiyordum; fakat bu kış çok defa ve ara vermeden içinde yaşıyor olduğum çalışmamla meşgulken bu kadim bayram o kadar hızlı geldi ki, en elzem alışverişleri bile yapacak zaman bulamadım neredeyse, yazmaya bundan çok daha az zaman kaldı.

Ama bu bayram günlerinde sizi sık sık düşündüm ve o büyük Güney rüzgârlarının sanki büyük parçalar halinde mi-

Sanat da bir nevi yaşamaktır ve insan, bir şekilde yaşayarak, bunu yaptığını bilmeden hazırlayabilir kendini sanata; insan, gerçek olan her şeyin içinde, gerçek olmayan, yarı artistik mesleklerde olduğundan daha yakın ve daha komşudur sanata, bu gerçek olmayan, yarı artistik meslekler sanata yakınlarmış süsü vererek pratikte bütün sanatın varlığını yadsırlar ve saldırırlar ona, örneğin tüm gazetecilik mesleğinin ve neredeyse tüm eleştirmenlerin ve de edebiyat adını taşıyan ve taşımak isteyen işlerin dörtte üçünün yapmakta olduğu gibi.

delerine indirmek istiyorlarmış gibi üzerlerine çöktüğü tenha dağlar arasındaki yalnız kalenizde şimdi ne kadar sessiz olmalısınız diye tahayyül ettim.

İçinde böylesi seslere ve hareketlere yer olan sessizlik inanılmaz derecede büyük olmalı, ve bütün bu her şeye bir de uzaktaki denizin eklendiği ve denizin belki de bu tarihöncesi harmoni içindeki en içsel ses olarak onlarla birlikte tınlamakta olduğu düşünülürse, o zaman insan, yaşamınızdan artık silinemeyecek bu muazzam yalnızlığın üzerinizde çalışmasına güven ve sabırla izin vermenizi temenni edebiliyor sadece sizin için; yakın gelecekte yaşayacağınız ve yapacağınız her şeyin içinde anonim bir etki olarak sürüp gidecek ve alçak sesli kararlar alarak etkili olacak; atalarımızın kanının içimizde sürekli olarak hareket etmesi ve bizim kanımızla birleşip eşsiz ve tekrarlanamaz bir hale gelmesi gibi örneğin, ki yaşamımızın tüm dönüm noktalarında bizizdir bu eşsiz ve tekrarlanamaz varlık.

Evet: Bu sağlam, söylenebilir varlığın, bu rütbenin, bu üniformanın, bu işin, izole gibi olan, ama çok insanın bulunmadığı birliklerin yer aldığı böyle çevrelerde ciddiyet ve gereklilik kazanan, askerlik mesleğinin oyunsu ve vakit geçirten yanının ötesinde tetikte bir kullanım anlamına gelen, bağımsız bir dikkate olanak sağlamakla kalmayıp onu adeta terbiye eden tüm bu elle tutulur ve sınırlı şeylerin sizle olması beni sevindiriyor. Ve üzerimizde çalışan, bizi zaman zaman büyük, doğal şeylerin önüne çıkaran koşulların içinde olmamız, budur tek ihtiyacımız.

Sanat da bir nevi yaşamaktır ve insan, bir şekilde yaşayarak, bunu yaptığını bilmeden hazırlayabilir kendini sanata; in-

san, gerçek olan her şeyin içinde, gerçek olmayan, yarı artistik mesleklerde olduğundan daha yakın ve daha komşudur sanata, bu gerçek olmayan, yarı artistik meslekler sanata yakınlarmış süsü vererek pratikte bütün sanatın varlığını yadsırlar ve saldırırlar ona, örneğin tüm gazetecilik mesleğinin ve neredeyse tüm eleştirmenlerin ve de edebiyat adını taşıyan ve taşımak isteyen işlerin dörtte üçünün yapmakta olduğu gibi. Tek kelimeyle söylersem, bu alana kayma tehlikesini atlatmış ve ham gerçekliğin içinde bir yerlerde yalnız ve cesur olmanıza seviniyorum. Dilerim, yeni yıl sizi olduğunuz yerde tutar ve güçlendirir.

Her zaman sizin:
Rainer Maria Rilke

Genç Şaire Mektuplar, Rilke'nin 1929 yılında, ölümünün ardından yayınlanan yapıtlarından biridir ve içeriği itibariyle gerçek anlamda bir "yaşam kullanma kılavuzu"dur. Şiire, sanata, yaşama ve aşka dair muhteşem tespitlerle dopdolu bir yapıt... İyi okumalar!

"Rilke'nin şahsında, bütün o harikulade korkulardan ve ruhun bütün sırlarından en fazla etkilenmiş insanı, bu dünyanın en ince, en ruh dolu insanını sevdim."
Paul Valéry

"Rilke'nin elinden, baştan sona mükemmel olmayan hiçbir şey çıkmamıştır."
Stefan Zweig

THG 295575 FHE
2016

instagram.com/norakitap
facebook.com/nora.kitap
twitter.com/nora_kitap

Nora

ISBN 978-605-83235-4-4
9 786058 323544